

DIMENSIONS

La Doree havia d'agafar tres autobusos: un per anar a Kincardine, on esperava el que la portava a London, i allà l'autobús urbà que anava fins a les instal·lacions. Començava el viatge diumenge a les nou del matí. Per culpa del temps d'espera entre autobusos, s'estava fins a les dues de la tarda per recórrer uns cent cinquanta quilòmetres. Seure tantes hores, ara en autobusos, ara en estacions, no li feia gens de mandra. Quan treballava, no seia mai.

Era cambrera del Blue Spruce Inn. Fregava banys, desfeia i feia llits, aspirava catifes i netejava miralls. Li agradava la feina: li ocupava el pensament fins a cert punt i la cansava prou per poder dormir de nit. No trobava mai un desordre exagerat, tot i que algunes de les dones amb qui treballava podien explicar històries que posaven els pèls de punta. Eren dones més grans que ella, i totes li aconsellaven que busqués una feina millor. Li deien que, ara que era jove i encara feia goig, es formés per treballar en una oficina, però ella estava satisfeta amb el que feia. Li agradava no haver de parlar amb ningú.

Cap de les persones que treballaven amb ella no sabia què havia passat. O, si ho sabien, dissimulaven. Havia sortit la seva foto al diari: la fotografia que els havia fet ell, la de la dona amb els tres nens, el nadó, Dimitri, a coll, i la Barbara Ann i en Sasha un a cada banda, mirant-la. Llavors ella tenia els cabells llargs, castanys i ondulats, com a ell li agradaven, i la cara tímida i suau, un reflex de com volia veure-la ell més que no pas de com era ella.

Des de llavors, s'havia tallat els cabells arran i se'ls havia aclarit, i havia perdut molt de pes. I ara es feia dir pel segon nom: Fleur. A més a més, li havien trobat una feina en un poble que era força lluny del lloc on vivia abans.

Era la tercera vegada que feia el viatge. Les dues primeres, ell no l'havia volgut veure. Si s'hi tornava a negar, deixaria d'anar-hi. De fet, encara que la volgués veure, potser deixaria d'anar-hi durant un temps. Tampoc no calia exagerar. De fet, no sabia què calia.

En el primer autobús no anava gaire encaparrada. Es limitava a viatjar i a mirar el paisatge. De petita vivia a la costa, on hi havia allò que en diuen primavera, però aquí de l'hivern es passava gairebé directament a l'estiu. Un mes abans encara hi havia neu, i ara feia prou calor per anar amb màniga curta. Als camps es veien tolls d'aigua resplendents i el sol s'infiltrava entre les branques sense fulles.

En el segon autobús va començar a neguitejar-se i no es va poder estar de conjecturar quines de les dones del seu voltant anaven al mateix lloc. Eren dones soles, la majoria vestides amb certa cura, com per fer veure que anaven a l'església. Les més grans tenien pinta d'anar a esglésies estrictes i antiquades on s'havia d'entrar amb faldilles i mitges i amb alguna cosa al cap, mentre que les més joves devien pertànyer a alguna congregació més animada que acceptava vestit jaqueta i pantaló, mocadors de colors brillants, arracades i els cabells crespats.

La Doree no encaixava en cap d'aquestes dues categories. En l'any i mig que feia que treballava, no s'havia comprat ni una sola peça de roba. A la feina es posava l'uniforme i, si no, anava sempre amb texans. Abans no es maquillava perquè ell no li ho permetia i, ara que podria, tampoc no ho feia. Amb la cara que tenia, angulosa i sense pintar, els cabells de punta de color de panotxa no li esqueien, però li era igual.

En el tercer autobús va seure al costat de la finestra i va mirar de calmar-se llegint els rètols del carrer, tant els publicitaris com els de les botigues. Havia trobat un truc per mantenir el cap ocupat. Intentava veure quantes paraules li

sortien amb les lletres de qualsevol paraula que llegia. Amb “cafeteria”, per exemple, podia fer “fe”, “carta”, “fira” i “aire”, i amb “botiga” sortia “bot”, “gat”, “biga” i —espera un moment— “got”. Hi havia paraules a dojo pel camí de sortida de la ciutat, a les tanques publicitàries, als monstruosos magatzems, als aparcaments i fins i tot als globus lligats als terrats que anunciaven rebaixes.

La Doree no havia parlat amb la senyora Sands dels dos intents anteriors, i segurament tampoc no li explicaria res d'aquest. La senyora Sands, a qui anava a veure els dilluns al vespre, li deia que ho havia de deixar enrere, tot i que sempre insistia que havia de passar temps, que no calia que s'afanyés. Deia que anava per bon camí, que a poc a poc aniria descobrint les seves pròpies forces.

—Ja sé que aquestes paraules s'han repetit tantes vegades que són com mortes, però no deixen de ser veritat.

Es va tornar vermella quan es va adonar que havia dit «mortes», però no va voler empitjorar-ho disculpant-se.

Quan tenia setze anys —és a dir, en feia set—, en sortir de l'escola, la Doree anava cada dia a l'hospital a veure la seva mare. S'estava refent d'una operació a l'esquena, que segons deien era greu però sense perill. En Lloyd treballava de portalliteres. Ell i la mare de la Doree tenien en comú que havien estat tots dos hippies —tot i que en Lloyd era uns quants anys més jove— i sempre que podia anava a l'habitació i parlava una estona amb ella dels concerts i les manifestacions de protesta que havien viscut tots dos, de la gent extravagant que havien conegut, dels *trips* que havien fet i d'aquesta mena de coses.

En Lloyd era molt popular entre els pacients perquè hi feia broma i els tractava amb energia i seguretat. Era baix i rabassut, ample d'espatlles i prou autoritari perquè de vegades el confonguessin amb un metge. (No és que li agradés gaire, això: trobava que gran part de la medicina era un frau i molts metges uns imbècils.) Tenia la pell vermellova sensible, els cabells clars i els ulls vius.

Va besar la Doree a l'ascensor i li va dir que era una flor en el desert. Després va riure's d'ell mateix i va afegir:

—¿Fins a quin punt es pot ser original?

—Tú ets poeta i no ho saps —va contestar ella, per ser amable.

Una nit la seva mare va morir de sobte, d'una embòlia. La mare de la Doree tenia moltes amigues que l'haurien acollit a casa seva —i durant un temps va estar-se amb una d'elles—, però ella preferia el nou amic Lloyd. Pel seu següent aniversari ja estava prenyada, i poc després es va casar. En Lloyd no s'havia casat mai, tot i que tenia com a mínim dos fills dels quals no sabia pràcticament res. En tot cas, a hores d'ara, ja devien ser adults. La seva filosofia de vida havia anat canviant a mesura que es feia gran: no creia en el matrimoni, en la constància ni en el control de la natalitat, i trobava que la Península Sechelt, que és on vivien amb la Doree, s'havia omplert massa de gent: vells amics, antigues maneres de viure, antics amants. Ben aviat ell i la Doree es van traslladar a l'altra banda del país, a un poble que havien triat pel nom que sortia al mapa: Mildmay. No vivien al nucli urbà; van llogar una casa al camp. En Lloyd va trobar feina en una fàbrica de gelats. Tenien un hort. En Lloyd en sabia molt, de jardineria, com sabia de fusteria domèstica, de controlar una estufa de llenya i de mantenir un cotxe vell en funcionament.

Va néixer en Sasha.

—Perfectament natural —va dir la senyora Sands.

—¿Vol dir? —va preguntar la Doree.

La Doree sempre seia en una cadira recta davant d'una taula, no al sofà, cobert amb una tela i uns coixins florejats. La senyora Sands corria la cadira fins al costat de la taula perquè poguessin parlar sense cap mena de barrera entre elles.

—De fet, m'esperava que ho fessis —va dir—. Em penso que és el que hauria fet jo en el teu lloc.

Al començament, la senyora Sands no hauria gosat ni dir una cosa així. Un any abans hauria estat més cauta, conscient

que la Doree s'hauria revoltat davant la idea que algú, qualsevol ésser viu, pogués posar-se en el seu lloc. Ara ja sabia que la Doree s'ho prendria com una manera, per humil que fos, d'intentar-la entendre.

La senyora Sands no era com les altres dones. No era dinàmica, ni prima, ni bonica. Tampoc no era gran. Tenia si fa no fa l'edat que hauria tingut la mare de la Doree, però era evident que no havia estat mai hippy. Duia els cabells grisos ben curts i tenia una piga a la galta. Portava sabates planes, pantalons amples i bruses de flors. Fins i tot quan la brusa era de color de gerd o turquesa, no semblava que s'hi hagués entretingut gaire; més aviat era com si algú li hagués aconsellat que es mudés una mica i, obedientment, hagués sortit a comprar el primer que trobava. La seva gran sobrietat, amable i impersonal, despossèia aquella roba de tota alegria agressiva, de tota ofensa.

—Les dues primeres vegades no el vaig ni veure —va dir la Doree—. No va voler sortir.

—¿I aquest cop sí? ¿Va sortir?

—Sí, va sortir. Però em va costar reconèixer-lo.

—¿S'ha fet vell?

—Suposo. Suposo que ha perdut pes. I aquella roba. L'uniforme. Mai no l'havia vist vestit així.

—¿Et va semblar una persona diferent?

—No.

La Doree es va mossegar el llavi superior pensant quina era la diferència. Ell s'havia quedat molt quiet. No l'havia vist mai tan quiet. Ni tan sols semblava conscient que podia seure davant d'ella. Les primeres paraules que li va dirigir ella van ser: «¿No penses seure?». I la resposta va ser: «¿Puc?».

—Se'l veia distret. Vaig pensar que potser el tenien drogat.

—Potser li havien donat alguna cosa per mantenir-lo estable. M'ho imagino, no ho sé. ¿Vau tenir cap conversa?

La Doree dubtava que pogués dir-se'n així. Ella li havia fet quatre preguntes estúpides. ¿Com se sentia? (Bé.) ¿Ja menjava prou? (Li semblava que sí.) ¿Podia sortir a passejar per algun

lloc si en tenia ganes? (Sota vigilància, sí. Suposava que podia dir-se que era un lloc. Suposava que podia dir-se'n passejar.)

—Has de sortir a prendre l'aire —havia dit ella.

—És veritat —havia contestat ell.

Va estar a punt de preguntar-li si havia fet algun amic. Tal com es pregunta a un nen com li ha anat a l'escola. Tal com ho preguntaries als teus fills si anessin a escola.

—Sí, sí —va dir la senyora Sands acostant-li la capsa de Kleenex. No calia; la Doree tenia els ulls secs. El problema era el fons de l'estómac. Les nàusees.

La senyora Sands, prou sàvia per saber que no havia d'intervenir, esperava.

I, com si hagués sabut el que ella estava a punt de preguntar-li, en Lloyd li havia dit que tot sovint l'anava a veure un psiquiatre.

—Jo li dic que perd el temps —va dir en Lloyd—, perquè en sé tant com ell.

Va ser l'única vegada que la Doree havia pensat que en Lloyd era el mateix d'abans.

Durant tota la visita havia sentit el batec exaltat del seu cor. Patia per si es desmaiava o es moria. Li costa tant mirar-lo, fer entrar en el seu camp de visió aquest home prim i gris, poc segur d'ell mateix però fred, de moviments mecànics però descoordinats.

No va dir res de tot això a la senyora Sands, perquè podia haver-li preguntat —amb tacte— de qui tenia por. ¿D'ella o d'ell?

No era por, però, el que tenia.

Quan en Sasha tenia un any i mig, va néixer la Barbara Ann, i, quan la Barbara Ann tenia dos anys, van tenir en Dimitri. Havien decidit tots dos el nom d'en Sasha, i després van pactar que ell decidiria el nom dels nens i ella el de les nenes.

En Dimitri va ser el primer a tenir còlics. La Doree va pensar que potser no tenia prou llet, o que la seva llet no era prou substanciosa. ¿O ho era massa? En tot cas, no era bona.

En Lloyd va cridar una dona de La Leche League perquè anés a casa seva. La dona li va dir: Sigui com sigui, no facis el disbarat de donar-li un biberó suplementari. Seria pitjor el remei que la malaltia, va afegir, perquè no trigaria a rebutjar el pit del tot.

Poc sabia la dona que la Doree ja havia començat a donar-li el biberó. I semblava evident que el preferia a la llet materna: cada cop s'inquietava més quan li donava mamar. Als tres mesos ja només prenia biberó, i llavors ja era impossible amagar-ho a en Lloyd. Ella li va dir que se li havia assecat la llet i que havia hagut de donar-li un suplement. En Lloyd li va prémer un pit rere l'altre amb una determinació desesperada i va aconseguir treure un parell de gotes de llet d'un aspecte miserable. Li va dir que era una mentidera. Es van barallar. Ell li va dir que era una puta com la seva mare.

Totes aquelles hippies eren putes, va sentenciar.

De seguida van fer les paus. Però cada cop que en Dimitri estava queixós, sempre que es refredava o tenia por del conill domèstic d'en Sasha, o quan encara s'agafava a les cadires a l'edat que el seu germà i la seva germana ja caminaven perfectament, sortia a la llum el fracàs de l'al·letament.

La primera vegada que la Doree va anar al despatx de la senyora Sands, una dona li va donar un pamflet amb una creu d'or i unes paraules daurades i morades al davant. «Quan la pèrdua se't faci insuportable...» A dins hi havia una imatge de colors suaus de Jesús i una inscripció amb lletres més fines que la Doree no va llegir.

Asseguda a la cadira davant de la taula, encara amb el pamflet a la mà, la Doree es va posar a tremolar. La senyora Sands l'hi va haver de prendre de les mans.

—¿Qui t'ho ha donat, això? —va preguntar la senyora Sands.

La Doree va contestar: «Ella», i va assenyalar amb el cap la porta tancada.

—¿No ho vols?

—Quan estàs deprimit és quan miren d'enxampar-te —va dir la Doree, i de seguida es va adonar que és el que deia la seva mare quan unes dones l'anaven a veure a l'hospital amb un missatge similar—. Es pensen que et posaràs de genolls i tot s'arreglarà.

La senyora Sands va sospirar.

—Sens dubte no és tan senzill.

—Ni tan sols és possible —va afegir la Doree.

—Potser no.

No parlaven mai d'en Lloyd, aquells dies. La Doree no hi pensava si podia evitar-ho i, si hi pensava, era només com si l'home fos un terrible accident de la naturalesa.

—Encara que hi cregués —va dir, referint-se al que deia el pamflet—, només seria per...

Volia dir que no li sabia greu creure-hi, perquè així podria pensar que en Lloyd es cremaria a l'infern o el que fos, però va ser incapaç de continuar, perquè no servia de res parlar-ne. I, per culpa d'aquell impediment conegut, sentia com un martell que li colpejava la panxa.

En Lloyd trobava que tots els seus fills havien de ser educats a casa. No era per raons religioses —estava contra els dinosaures, els homes de les cavernes, els micos i tota la pesca—, sinó perquè els volia a la vora dels pares i que s'anessin introduint al món de mica en mica, no llançar-los-hi de cop. «Resulta que penso que són fills meus —deia—. Vull dir que són fills nostres, no del Ministeri d'Educació.»

La Doree no hi veia cap problema, però el Ministeri d'Educació tenia unes directrius i uns programes que s'havien d'anar a buscar a l'escola més propera. En Sasha era un nen brillant que havia après a llegir pràcticament tot sol, i els altres dos encara eren massa petits per aprendre gaire res. Al vespre i el cap de setmana en Lloyd ensenyava a en Sasha geografia, el sistema solar, la hibernació dels animals i com funcionaven els cotxes, ampliant cada tema a partir de les preguntes del nen. No va trigar a anar més avançat del que

marcava el programa de l'escola, però la Doree anava a buscar els exercicis de totes maneres i els hi feia fer quan tocava per complir la llei.

Al districte hi havia una altra mare que no duia els nens a escola. Es deia Maggie i tenia una furgoneta. Com que en Lloyd necessitava el cotxe per anar a la feina, i la Doree no havia après a conduir, li va anar molt bé que la Maggie s'oferís a portar-la un cop per setmana a l'escola per tornar els exercicis acabats i recollir-ne de nous. Evidentment, s'enduien tots els nens. La Maggie tenia dos nois. El gran patia tantes al·lèrgies que havia d'anar molt amb compte amb què menjava i per això no anava a escola, i li va semblar que era millor quedar-se també amb el petit, que volia estar-se amb el seu germà i a més a més tenia problemes d'asma.

Que agraïda es va sentir llavors la Doree de la salut dels seus tres fills. En Lloyd deia que era perquè els havia tingut quan encara era jove, mentre que la Maggie havia esperat de tenir-los quan ja era a frec de la menopausa. Exagerava l'edat de la Maggie, però sí que era veritat que els havia tingut molt tard. Treballava d'optometrista amb el seu marit i no havien tingut fills fins que ella va poder deixar la feina per anar a viure al camp.

La Maggie tenia els cabells canosos tallats molt curts. Era alta, plana de pit, alegre i amb opinions fortes. En Lloyd li deia Lezzie. D'amagat, és clar. Li feia broma per telèfon, però mentre parlava amb ella movia la boca per dir a la Doree: «És la Lezzie». No li feia res, a la Doree: deia Lezzie a moltes dones. Però tenia por que la Maggie trobés excessivament amistoses les bromes, que les considerés una intrusió o, si més no, una pèrdua de temps.

«¿Vols parlar amb la meva doneta? Sí. Ara te la passo. Està al safareig rentant-me els pantalons a mà. Sí, sóc un negrer de manual. ¿No t'ho ha dit, ella?»

La Doree i la Maggie es van acostumar a anar a comprar ple-gades després de recollir els papers de l'escola. De vegades, un

cop fet tot, demanaven un cafè a la botiga d'en Tim Horton i se l'anaven a prendre a Riverside Park amb la canalla. Seien en un banc mentre en Sasha i els nens de la Maggie corrien amunt i avall o es penjaven dels aparells infantils, la Barbara Ann es gronxava i en Dimitri jugava a la caixa de sorra. O si no, si feia fred, s'estaven assegudes a la furgoneta. Parlaven sobretot dels nens i dels plats que cuinaven, però d'alguna manera la Doree va descobrir que la Maggie havia viatjat per Europa abans d'estudiar per ser optometrista i la Maggie va descobrir que la Doree s'havia casat molt jove. També que la primera vegada s'havia quedat prenyada sense cap problema i que després li havia costat més, cosa que va fer que en Lloyd sospités i li regirés els calaixos de l'armari per veure si hi tenia pastilles anticonceptives i se les prenia d'amagat.

—¿I en prens? —va preguntar la Maggie.

La Doree va quedar parada. Va contestar que no hauria gosat.

—Vull dir que hauria trobat horrible prendre pastilles sense que ell ho sabés. Ho fa una mica en broma, quan es posa a buscar-les.

—Oh —va ser la reacció de la Maggie.

I una vegada la Maggie va preguntar:

—¿Et passa res? Vull dir, ¿va bé el teu matrimoni? ¿Ets feliç?

La Doree va contestar que sí sense dubtar i, des de llavors, vigilava què explicava. Es va adonar que hi havia coses que a ella li semblaven normals que potser per a una altra persona eren difícils d'entendre. En Lloyd tenia una manera determinada de veure les coses: no s'hi podia fer res. Quan el va conèixer, a l'hospital, ja era així. A la infermera en cap, una dona molt encarcarada, en comptes de dirigir-s'hi pel seu nom, que era senyoreta Mitchell, li deia senyoreta Mig-pet, i ho deia tan de pressa que era difícil adonar-se'n. En Lloyd era conscient que la dona tenia els seus preferits, i que ell no es comptava entre ells. Ara, a la fàbrica de gelats, hi havia algú que no podia suportar, un home a qui deia Xucla-pal

Louie. La Doree no en sabia el nom real. Com a mínim, això demostrava que no eren només les dones les que el provocaven.

La Doree estava segura que aquestes persones no eren tan horribles com les trobava en Lloyd, però no servia de res contradir-lo. Potser els homes necessitaven tenir enemics, de la mateixa manera que necessitaven els seus acudits propis. I de vegades en Lloyd convertia els enemics en acudits, com si es rigués d'ell mateix. Fins i tot la deixava riure amb ell, sempre que no fos ella la primera a riure, és clar.

Tenia esperances que no es comportés així amb la Maggie, però de vegades ho veia a venir. Si li prohibia anar a l'escola i a comprar amb la Maggie, seria una incomoditat, però el pitjor seria la vergonya que passaria. Hauria d'inventar-se una mentida estúpida per explicar-li-ho i la Maggie se n'adonaria, si més no s'adonaria que la Doree deia una mentida, i segurament interpretaria que la situació de la Doree era pitjor del que era. La Maggie tenia la seva pròpia manera sensata i aguda de veure les coses.

Llavors la Doree es va preguntar per què es preocupava tant pel que pogués pensar la Maggie. La Maggie no formava part del seu cercle íntim, ni tan sols s'hi sentia còmoda, amb ella. Això ho havia dit en Lloyd, i tenia raó. No era fàcil d'entendre des de fora com eren les coses entre ells, el vincle que els unia, i ningú no s'hi havia de ficar. Si la Doree era capaç de ser lleial amb qui havia de ser-ho, tot aniria bé.

A poc a poc la relació va anar empitjorant. No es tractava de cap prohibició directa, sinó una crítica rere l'altra. En Lloyd va desenvolupar la teoria que les al·lèrgies i l'asma dels fills de la Maggie eren culpa d'ella. La raó tot sovint era la mare, deia. Ho havia vist a l'hospital. Un excés de control, normalment de mares amb massa cultura.

—Hi ha vegades que els nens neixen amb algun defecte—va dir la Doree, imprudentment—. No pots dir que sempre sigui culpa de la mare.